

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 maja 2014 r. (data wpływu) powódka M. B. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej pomiędzy pozwanymi M. R. (1) i M. R. (2) z dniem 16 maja 2014 r., zabezpieczenie powództwa poprzez nakazanie wpisu ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gostyninie dla lokalu położonego w miejscowości N. (...) -505 przy ul. (...) oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 2-6).

W uzasadnieniu powódka wskazała, że na podstawie nakazu zapłaty z dnia 3 października 2011 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt III Nc 214/11 pozwana M. R. (1) została zobowiązana do zapłaty na jej rzecz kwoty 255.000,00 zł wraz z kosztami postępowania i odsetkami. Powódka wskazała, że wprawdzie przeciwko M. R. (1) aktualnie jest prowadzone postępowanie egzekucyjne, jednak miesięcznie na rzecz powódki przekazywane jest ok. 300 zł, co nie rokuje spłaty całości zadłużenia w możliwym do przewidzenia czasie. Powódka wskazała, że pozwanej przysługuje prawo własności lokalu położonego przy ul. (...) w N., jednakże prowadzenie egzekucji z tej nieruchomości jest niemożliwe z uwagi na fakt, iż jest ona objęta wspólnością majątkową małżeńską. W ocenie powódki okoliczności te uzasadniają ustanowienie rozdzielnosci majątkowej pomiędzy M. R. (1) a M. R. (2) na podstawie art. 52 § 1a k.r.o.

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2014 r. tut. Sąd nakazał w trybie zabezpieczenia wpisać do księgi wieczystej nieruchomości położonej w N. przy ul. (...) numer lokalu (...) KW nr (...) ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu w przedmiocie ustanowienia rozdzielnosci majątkowej (k. 58-59).

Pismem z dnia 7 sierpnia 2014 r. (data stempla pocztowego) pozwani wnieśli zażalenie na postanowienie o zabezpieczeniu z dnia 10 lipca 2014 r. Pozwani podnieśli, że M. R. (1) nie utrudnia prowadzenia postępowania egzekucyjnego i powódka w żaden sposób nie wykazała okoliczności uprawdopodobniających zagrożenie jej interesu, w związku z czym zabezpieczenie zostało udzielone zbyt pochopnie (k. 66-68).

Postanowieniem z dnia 10 października 2014 r. tut. Sąd odrzucił zażalenie wniesione przez pozwanego M. R. (2) z uwagi na niezuzupełnienie przez niego braków formalnych zażalenia w zakreślonym przez Sąd terminie (k. 86-87).

Zażalenie pozwanej M. R. (1) zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie w dnia 27 marca 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI Cz 24/15 (k. 133-135).

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 listopada 2014 r. (data stempla pocztowego) pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości, oddalenie wniosku o zabezpieczenie powództwa, oddalenie wniosku powódki o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania sądowego oraz zastępstwa procesowego, a także o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie do czasu zakończenia postępowania w sprawie o sygn. akt III Nc 214/11 oraz do czasu zakończenia dochodzenia prowadzonego przez prokuraturę w tej sprawie, zaś w razie nieuwzględnienia przez Sąd tych wniosków – o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków, gdzie udział M. R. (2) stanowi 90%, zaś udział M. R. (1) wynosi 10% majątku wspólnego (k. 91-94).

W uzasadnieniu pozwani podnieśli, że wiarygodność powódki jest sukcesywnie zaspokajana w ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego z lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w W.. Pozwani wskazali nadto, że tytuł wykonawczy został uzyskany przez powódkę w okolicznościach naruszenia przepisów prawa karnego, zaś nieruchomość położona przy ul. (...) w N. stanowi centrum życiowe i dom rodzinny pozwanych, w którym chcą mieszkać aż do śmierci.

Strony podtrzymały swoje stanowiska do końca postępowania.

Prokurator nie zgłosił udziału w niniejszej sprawie (k. 156).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani zawarli związek małżeński w dniu 8 lutego 1986 r. w P. (odpis skrócony aktu małżeństwa, k. (...)). Małżonkowie mieszkają razem w domu położonym przy ul. (...) w N..

W dniu 19 maja 2008 r. M. R. (1) i M. R. (2) zawarli przed notariuszem G. T. umowę majątkową małżeńską, ustanawiającą z dniem 19 maja 2008 r. rozdzielność majątkową pomiędzy małżonkami (rep. A nr 3260/2008) (umowa majątkowa małżeńska, k. 81-83).

Nakazem zapłaty z dnia 3 października 2011 r. Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt III Nc 214/11 nakazał, aby pozwana M. R. (1) zapłaciła na rzecz powódki M. B. kwotę 255.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 10.388,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (nakaz zapłaty z dnia 3 października 2011 r., k. 8).

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny wydał M. B. tytuł wykonawczy uprawniający do prowadzenia przeciwko M. R. (1) egzekucji ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) w P.. Egzekucja okazała się bezskuteczna (postanowienie z dnia 17 kwietnia 2013 r., k. 9-10).

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny wydał M. B. tytuł wykonawczy uprawniający do prowadzenia przeciwko M. R. (1) egzekucji z należącej do M. R. (1) nieruchomości położonej w miejscowości N. (...) -505 przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Gostyninie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) (postanowienie z dnia 8 lipca 2013 r., k. 144).

Na wniosek wierzycielki Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. M. G. prowadzi przeciwko pozwanej M. R. (1) postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt KM 960/11. Zgodnie z wnioskiem egzekucyjnym zajęty został lokal mieszkalny położony w W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...) (zawiadomienie o zajęciu lokalu mieszkalnego, k. 11).

Do dnia wniesienia pozwu z majątku M. R. (1) została wyegzekwowana i przekazana na rzecz powódki kwota 41.089,48 zł (karta rozliczeniowa, k. 12-14).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym również wyjaśnień powódki (k. 166-168).

Sąd zważył, co następuje:

Wspólność majątkowa między małżonkami powstaje z mocy samego prawa z chwilą zawarcia małżeństwa i co do zasady obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (art. 31 § 1 k.r.o.). Przyczyny ustania majątkowej wspólności małżeńskiej mogą być różne, jednak do najczęściej spotykanych należą rozwiązanie małżeństwa oraz zawarcie przez małżonków umowy w formie aktu notarialnego, ustanawiającej rozdzielność majątkową małżeńską.

Zgodnie z art. 52 § 1a k.r.o. ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej pomiędzy małżonkami może żądać wierzyciel jednego z małżonków jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków. Rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach Sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeśli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Treść art. 52 § 1a k.r.o. pozwala zatem na uwzględnienie wytoczonego przez wierzyciela jednego z małżonków powództwa o ustanowienie pomiędzy małżonkami rozdzielności majątkowej tylko w przypadku kumulatywnego

spełnienia dwóch przesłanek: wykazania przez wierzyciela istnienia wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym oraz uprawdopodobnienia, że do zaspokojenia tej wierzytelności wymagany jest podział majątku wspólnego małżonków.

Co do zasady wierzyciel jednego z małżonków powinien zaspokoić swoją wierzytelność z majątku osobistego dłużnika oraz ze składników majątku wspólnego małżonków enumeratywnie wyliczonych w art. 41 § 2 k.r.o. Konieczność zaspokojenia takiej wierzytelności z całego majątku wspólnego małżonków powstaje wówczas, gdy niemożliwe jest zaspokojenie wierzyciela na powołanych wyżej zasadach ani nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika na podstawie art. 787 i 787(1) k.p.c., istnieje natomiast możliwość zaspokojenia roszczenia z udziału w majątku wspólnym małżonków, który w wyniku podziału majątku przypadnie małżonkowi będącemu dłużnikiem.

W niniejszej sprawie powódka wykazała zaistnienie pierwszej z przesłanek warunkujących możliwość ustanowienia pomiędzy małżonkami rozdzielności majątkowej na podstawie art. 52 § 1a k.r.o. Analiza dokumentów dołączonych do akt sprawy pozwala na stwierdzenie, iż w istocie M. B. jest wierzycielką pozwanej M. R. (1), a nadto jej wierzytelność stwierdzona jest prawomocnymi tytułami wykonawczymi. Na mocy nakazu zapłaty z dnia 3 października 2011 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt III Nc 214/11 M. R. (1) ma zapłacić na rzecz powódki kwotę 255.000,00 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania. M. B. przedstawiła nadto postanowienia z dnia 17 kwietnia 2013 r. i 8 lipca 2013 r., na mocy których wydano tytuły egzekucyjne uprawniające powódkę do prowadzenia egzekucji ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...) położonego przy ul. (...) w P. oraz nieruchomości położonej w miejscowości N. (...) - 505 przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Gostyninie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

Niewątpliwie więc powódka wykazała, iż w stosunku do pozwanej M. R. (1) przysługuje jej wierzytelność stwierdzona tytułem wykonawczym, co potwierdza zaistnienie w niniejszej sprawie pierwszej z przesłanek warunkujących możliwość ustanowienia rozdzielności majątkowej pomiędzy małżonkami.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie została jednakże spełniona druga z przesłanek wymienionych w art. 52 § 1a k.r.o. Zaspokojenie wierzytelności powódki nie wymaga podziału majątku wspólnego M. i M. R. (2) z uwagi na fakt, iż od dnia 19 maja 2008 r. pomiędzy pozwanymi nie istnieje już ustrój wspólności majątkowej.

Od chwili zawarcia przed notariuszem umowy z dnia 19 maja 2008 r. małżonkowie M. i M. R. (2) nie posiadają już majątku wspólnego – każde z nich posiada swój majątek osobisty, którym może rozporządzać bez żadnych przeszkód ze strony drugiego małżonka, a nadto przeciwko któremu może być prowadzona skuteczna egzekucja wierzytelności. W skład majątku osobistego każdego z małżonków wchodzi obecnie przedmioty majątkowe nabyte przez każdego z nich przed powstaniem wspólności majątkowej, przedmioty majątkowe stanowiące majątek osobisty w czasie trwania wspólności majątkowej, udział przypadający każdemu z małżonków w dotychczasowym majątku wspólnym oraz przedmioty majątkowe nabyte przez każde z małżonków po zawarciu umowy o ustanowieniu pomiędzy nimi rozdzielności majątkowej.

W związku z faktem, iż pomiędzy M. a M. R. (2) od dnia 19 maja 2008 r. istnieje ustrój rozdzielności majątkowej, stwierdzić należy, iż powódka ma prawną możliwość skutecznego prowadzenia egzekucji swoich wierzytelności z majątku osobistego pozwanej M. R. (1). Ustanowienie przez Sąd rozdzielności majątkowej pomiędzy małżonkami w niniejszej sprawie nie jest zasadne, nie zachodzi bowiem druga z przesłanek określonych w art. 52 § 1a k.r.o. – uprawdopodobnienie, że do zaspokojenia wierzytelności powódki konieczny jest podział majątku wspólnego małżonków. Niemożliwe jest bowiem orzeczenie przez Sąd ustanowienia rozdzielności majątkowej w sytuacji, kiedy taka rozdzielność istnieje zarówno prawnie jak i faktycznie od ponad siedmiu lat.

Na podobnym stanowisku co do dopuszczalności zniesienia przez Sąd wspólności majątkowej, która de facto nie istnieje stoi Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie o sygn. akt III CKN 545/01 wyraził pogląd, że umowne wyłączenie wspólności ustawowej w czasie trwania małżeństwa wyklucza powództwo przewidziane

w art. 52 § 1 k.r.o., niezależne od tego, jakiego okresu lub oznaczenia daty dotyczy późniejsze żądanie zniesienia wspólności majątkowej.

Reasumując, w niniejszej sprawie nie zostały spełnione określone w art. 52 § 1a k.r.o. przesłanki warunkujące możliwość ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej pomiędzy małżonkami, z których jedno jest dłużnikiem powoda. Powódka wprawdzie udowodniła istnienie swojej wierzytelności, która jest zabezpieczona tytułem wykonawczym, jednakże nie zachodzi sytuacja, w której zaspokojenie tej wierzytelności uzależnione miałyby być od dokonania pomiędzy małżonkami podziału majątku. M. i M. R. (2) nie mają obecnie żadnego majątku wspólnego, w wyniku zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej z dnia 19 maja 2008 r. Nie można ustanowić rozdzielnosci majątkowej w sytuacji, kiedy takowa już istnieje, powództwo podlegało oddaleniu.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 52 k.r.o. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c..